

VIJEĆE EUROPE
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET ŠKARE PROTIV HRVATSKE
(Zahtjev br. 17267/03)

PRESUDA

STRASBOURG
15. lipnja 2006.

U predmetu Škare protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

g. C.L. ROZAKIS, *predsjednik*,

gđa N. VAJIĆ,

g. A. KOVLER,

g. E. STEINER,

g. K. HAJIYEV,

g. D. SPIELMANN,

g. S.E. JEBENS, *suci*,

i g. S. NIELSEN, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 23. svibnja 2006. godine

donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 17267/03) protiv Republike Hrvatske kojeg je 21. svibnja 2003. godine hrvatski državljanin, g. Danko Škare („podnositelj zahtjeva“) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“).
2. Podnositelja zahtjeva je zastupao g. I. Juričić, odvjetnik iz Zagreba. Hrvatsku Vladu („Vlada“) zastupala je njena zastupnica gđa Š. Stažnik.
3. Dana 25. siječnja 2005. godine Sud je odlučio Vladu obavijestiti o zahtjevu. Primjenjujući članak 29. stavak 3. Konvencije odlučio je istovremeno odlučiti o osnovanosti i dopuštenosti zahtjeva.

ČINJENICE**OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelj zahtjeva je rođen 1939. godine i živi u Zagrebu.

A. Pozadina predmeta

5. Dana 17. srpnja 1991. godine Vlada je donijela uredbu kojom je zabranila sve pravne poslove s nekretninama koje se nalaze u Hrvatskoj a pripadaju saveznoj institucijama bivše Jugoslavije ili pravnim osobama koje imaju sjedište u jednoj od bivših saveznih jedinica (Uredba o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske – “Uredba”, Narodne novine br. 36/1991). Uredba je stupila na snagu dana 24. srpnja 1991. godine i trebala je ostati na snazi dok je trajao proces sukcesije bivše Jugoslavije.
6. U razdoblju od 1993. do 1999. godine razni podnositelji u pet navrata su pobijali Uredbu u postupku za ispitivanje ustavnosti. Ustavni sud je odbio sve zahtjeve utvrdivši da Uredba nije povrijedila Ustav.
7. U razdoblju od srpnja 1991. godine do travnja 1994. godine, počevši s uredbom od 31. srpnja 1991. godine, Vlada je donijela nekoliko uzastopnih uredbi kojima su bili zabranjeni pravni poslovi s drugom imovinom koja je ostala u Hrvatskoj i koja je pripadala pravnim osobama koje imaju sjedište u jednoj od saveznih jedinica bivše Jugoslavije. Na kraju, dana 24. ožujka 1994. godine Sabor je donio zakon s jednakim

sadržajem (*Zakon o zabrani raspolaganja i preuzimanju sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju Republike Hrvatske* – “Zakon”, Narodne novine, br. 29 i 35/1994).

B. Okolnosti ovoga predmeta

8. Podnositelj zahtjeva je radio kao profesor na bivšoj Vojnoj akademiji u Zagrebu.
9. Dana 13. i 16. kolovoza 1991. godine, Zagrebački garnizon Jugoslavenske narodne armije („JNA“) donio je dvije odluke kojima je podnositelju zahtjeva dodijelio pravo stanovati u stanu u Zagrebu od 99.35 kvadratnih metara, a koji je bio u vlasništvu JNA. Isto tako bio je obvezan vratiti stan od 51.56 kvadratnih metara koji mu je JNA prije dodijelila, a u kojem je stanu do tada živio sa svojom ženom i dvoje djece. Oni još uvijek žive u ovome drugome stanu.
10. Dana 11. rujna 1992. godine podnositelj zahtjeva podnio je građansku tužbu protiv države pred Općinskim sudom u Zagrebu tražeći korištenje stana koje mu je bilo dodijeljeno naprijed navedenim odlukama JNA.
11. Dana 5. listopada 1992. godine Općinski sud je odbio zahtjev podnositelja zahtjeva. Utvrdio je da odluke JNA nisu imale nikakav pravni učinak budući su bile donesene protivno pravilima iz Uredbe koja su to zabranjivala.
12. Podnositelj zahtjeva uložio je žalbu Okružnom sudu u Zagrebu koji je 2. ožujka 1993. godine ukinuo prvostupanjsku presudu zbog nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i vratio predmet na ponovljeni postupak.
13. U ponovljenom postupku, dana 7. ožujka 1995. godine Općinski sud u Zagrebu ponovno je odbio zahtjev podnositelja zahtjeva, ponavljajući svoja prethodna utvrđenja. Podnositelj zahtjeva se ponovno žalio.
14. Dana 30. prosinca 1996. godine Županijski sud u Zagrebu odbio je žalbu podnositelja zahtjeva i potvrdio prvostupanjsku presudu.
15. Podnositelj zahtjeva je tada uložio reviziju Vrhovnom sudu Republike Hrvatske. Dana 18. svibnja 2000. godine Vrhovni sud je odbio reviziju podnositelja zahtjeva.
16. Dana 20. studenog 2000. godine podnositelj zahtjeva je podnio ustavnu tužbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske protiv odluke Vrhovnog suda.
17. Prije nego što je odlučivao o ustavnoj tužbi podnositelja zahtjeva, Ustavni sud je prvo odlučio ispitati tri prijedloga za ocjenu ustavnosti podnesena protiv Uredbe i Zakona – koji su, po mišljenju Vlade, predstavljali mjerodavno materijalno pravo primjenjivo na njegov predmet. Ustavni sud je odbio dva prijedloga za ocjenu ustavnosti protiv Uredbe od 18. srpnja i 28. prosinca 2001. Dana 12. travnja 2002. godine odbio je prijedlog za ocjenu ustavnosti protiv Zakona.
18. Na sjednici vijeća Ustavnog suda održanoj 30. lipnja 2004. godine sudac izvjestitelj obavijestio je svoje kolege da mu je u međuvremenu u rad dodijeljen novi predmet u kojem se naizgled radi o istovrsnim pravnim pitanjima kao u slučaju podnositelja zahtjeva. Sudac izvjestitelj je stoga povukao taj predmet s dnevnoga reda. Naknadno je utvrđeno da nije bilo takve sličnosti kao što se u početku činilo.
19. Dana 6. travnja 2005. godine Ustavni sud je odbio ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva. Primijetio je *obiter dictum* da nije mogao odlučivati o tvrdnji podnositelja zahtjeva da je Uredba bila donesena *ultra vires*, budući da se to pitanje može ispitivati samo u postupku ocjene ustavnosti, a ne u postupku povodom ustavne tužbe.

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

20. Podnositelj zahtjeva je prigovorio da duljina postupka nije bila u skladu sa zahtjevom „razumnoga roka“, predviđenim u članku 6. stavku 1. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi...svatko ima pravo...da sud...u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

21. Vlada je osporila tu tvrdnju.

A. Dopuštenost

22. Vlada je tvrdila da dio postupka kojem se prigovara, i to konkretno dio pred Vrhovnim sudom povodom revizije podnositelja zahtjeva, ne spada u domašaj članka 6., stavka 1. Konvencije, jer se prema domaćem pravu revizija smatra izvanrednim pravnim lijekom.
23. Sud primjećuje kako su tvrdnje koje je navela Vlada već bile odbijene u jednom ranijem predmetu (vidi predmet *Debelić v. Croatia*, br. 2448/03, stavci 19.-23., 26. svibanj 2005.) i ne vidi nikakav razlog zbog kojega bi došao do različitoga zaključka u ovome predmetu. Slijedi da Vladin prigovor treba odbiti.
24. Sud primjećuje da zahtjev nije očigledno neosnovan u smislu članka 35., stavka 3. Konvencije. Nadalje primjećuje da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga treba biti proglašen dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Razdoblje koje treba uzeti u obzir

25. Razdoblje koje treba uzeti u obzir započelo je 6. studenog 1997. godine, dan nakon stupanja na snagu Konvencije u odnosu na Hrvatsku. Međutim, pri ocjeni razumnosti vremena koje je proteklo nakon toga datuma, treba voditi računa o stanju postupka u tom trenutku. S tim u vezi, Sud primjećuje da je postupak počeo 11. rujna 1992. godine, kad je podnositelj zahtjeva podnio svoju građansku tužbu protiv države. Dakle, postupak u predmetu je već u bio u tijeku više od pet godina prije ratifikacije. Razdoblje o kojemu se radi završilo je 6. travnja 2005. godine kad je Ustavni sud donio svoju odluku. Dakle, trajalo je sedam godina i pet mjeseci na dvije razine nadležnosti.

2. Razumnost duljine postupka

26. Sud ponavlja da se razumnost duljine postupka mora ocijeniti u svjetlu okolnosti predmeta i pozivom na slijedeće kriterije: složenost predmeta, ponašanje podnositelja zahtjeva i mjerodavnih vlasti kao i važnost onoga što se za podnositelja zahtjeva dovodi u pitanje u sporu (vidi, između mnogo drugih izvora prava, predmet *Frydlander v. France* [GC], br. 30979/96, stavak 43., ECHR 2000-VII).
27. Vlada je tvrdila da predmet podnositelja zahtjeva nije tražio nikakvu posebnu revnost, nego je bio dosta složen. Štoviše, kako bi se donijelo odluku u predmetu podnositelja

zahtjeva, Ustavni sud je prvo trebao odlučiti o prijedlozima za ocjenu ustavnosti primjenjivog materijalnog prava. Po mišljenju Vlade, odgoda do koje je zbog toga došlo nije se činila prekomjernom jer se obveza postupati u predmetu u razumnom roku ne može tumačiti u odnosu na Ustavni sud na isti način kao u odnosu na redovni sud, zbog njegove posebne uloge kao čuvara Ustava. Tvrdeći to, pozvali su se na sudsku praksu (vidi predmete *Tričković v. Slovenia*, br. 39914/98, stavak 63., 12. lipanj 2001.; i *Đuričić v. Croatia* (dec.), br. 67399/01, 9. listopada 2003.). Podnositelj zahtjeva je osporio te tvrdnje.

28. Sud ima na umu posebne značajke postupka pred Ustavnim sudom. Međutim, čak i ako pretpostavimo da je bilo potrebno čekati ishod naprijed navedenog postupka za ispitivanje ustavnosti (vidi stavak 17. ove presude) prije nego što se moglo postupati u predmetu podnositelja zahtjeva (vidi *mutatis mutandis*, presudu u predmetu *Süßmann v. Germany*, od 16. rujna 1996., *Reports of Judgments and Decisions* 1996-IV, str. 1174, stavci 56. i 59.), Sud primjećuje da je Ustavnom sudu trebalo više do dvije godine nakon odbijanja zadnjeg prijedloga za ocjenu ustavnosti da stavi predmet podnositelja na dnevni red, i još devet mjeseci da to učini nakon što je predmet bio povučen. Štoviše, Vlada nije dala nikakvo objašnjenje za odgodu do koje je došlo pred Vrhovnim sudom gdje je postupak u predmetu trajao oko dvije i pol godine nakon ratifikacije.
29. Ispitavši sav materijal koji mu je dostavljen i uzimajući u obzir sudsku praksu o tom pitanju, naprijed navedena razmatranja dovoljna su da omoguće Sudu zaključiti da je u ovome predmetu duljina postupka bila prekomjerna i da nije zadovoljila zahtjev „razumnoga roka“.
- Stoga je došlo do povrede članka 6., stavka 1.

II. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

30. Članak 41. Konvencije predviđa:

„Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci.“

A. Šteta

31. Podnositelj zahtjeva potražuje 10.000 eura (EUR) na ime naknade materijalne i nematerijalne štete.
32. Vlada je osporila taj zahtjev.
33. Sud ne nalazi nikakvu uzročnu vezu između utvrđene povrede i navodne materijalne štete, stoga odbija ovaj zahtjev. Glede tražene naknade nematerijalne štete, primjećuje da su za vrijeme dok je postupak bio u tijeku, podnositelj zahtjeva i njegova obitelj nastavili stanovati u drugom stanu, i da nikada nije bilo osporeno njihovo vlasništvo toga stana. Sud ipak smatra da je podnositelj zahtjeva sigurno pretrpio neku moralnu štetu, koja ne može biti naknađena samim utvrđivanjem povrede Konvencije. Vršeci svoju procjenu na pravičnoj osnovi i uzimajući u obzir okolnosti predmeta, Sud podnositelju zahtjeva dosuđuje 2.500 eura (EUR) kao naknadu nematerijalne štete, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati na taj iznos.

B. Troškovi i izdaci

34. Podnositelj zahtjeva nije postavio nikakav zahtjev s toga naslova. Stoga Sud smatra da mu ne treba dosuditi nikakav iznos na račun toga.

C. Zatezna kamata

35. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *proglašava* zahtjev dopuštenim;
2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;
3. *presuđuje*
 - (a) da tužena država podnositelju zahtjeva treba, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, isplatiti iznos od 2.500 EUR (dvije tisuće pet stotina eura) na ime nematerijalne štete, koji treba pretvoriti u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan namirenja uz svaki porez koji bi mogao biti zaračunat na taj iznos;
 - (b) da se od proteka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na naprijed navedeni iznos plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;
5. *odbija* ostatak zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravednu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 15. lipnja 2006. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren NIELSEN
tajnik Odjela

Christos ROZAKIS
Predsjednik